

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 > — >
Negyedévre . 5 > — >
Egy óra . . 1 > 70 >
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtatnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

A művészeti egyesület megalakulása.

Pécs, 1901. január 14.

Megtörtént az első lépés. Elvetettük a magot, melyből Pécs jövő kulturális haladásának egykoron terebélyes fája fog kikelni. S a kinek lángszavára ez az első lépés megtörtént; ki páratlan érdeklődést tudott felkelteni ez ideális cél iránt s kinek a kezében levő vezető szerep már magában biztosíték a siker érdekében: ez **Hock János**, országgyűlési képviselő, az „arany szája pap,” a *Nemzeti Szalon* alelnöke.

Jött, beszélt és győzött!

Jött, mert hívta az a nemes buzgalom, melyet már négy év óta kifejt a magyar nemzeti művészetnek a magyar vidékkel való megismertetésében. Beszélt a magyarságnak a magyar nemzeti művészetben fekvő jövőjéről. És meggyőzött bennünket arról, hogy a művészet minden anyagja felülemelkedő, az istenséget megközelítő hatalom, melynek felvirágzásától függ a jövő s benne fekszik a nagy társadalmi problémák megoldása.

Magunk is büszkék voltunk arra az érdeklődésre, melylyel Pécs előkelő közönsége, társadalmunk vezető elemei fogadták a nemzeti művészet apostolát. De büszke lehetett ő is; mert ime Pécs közönsége fényes bizonyítványt állított ki a nemzeti művészet érdekében eddig kifejtett fáradhatlan működéséről. Ugy fogadta, mint a nemzeti művészet apostolát s ő e fogadtatást, miként apostolhoz illik, szelvényen elhárította magától s a nemzeti művészetért való lelkesedésnek tudta be.

És tegnaptól óta megalakult városunkban a művészeti egyesület. Megalakult, hogy a nemzeti művészetet szolgálja s hogy ezáltal, mint a Dunántul gócpontja, Szeged, Arad és Miskolc után beálljon abba a lelkes táborba, mely a nemzeti művészet ápolásával igyekszik a haza boldogulását, jövőjét előmozdítani. A pécsi *művészeti egyesület* megalakítását impozáns részvétel, hazafias lelkesedés, rajongó tettvágy kíséretében mondtuk ki.

Legyen! És lett. Megvan már Pécsnél a művészeti egyesület s kísérelje működését áldás és siker a haza, a magyar nemzeti művészet javára!

A megalakulásról saját tudósítónk nyomán a következőket közöljük:

Mintegy négyszáz főre menő diszes közönség töltötte meg a Vigadó dísztermét vasárnap délután három órára, hogy meghallgassa **Hock János** orsz. képviselőnek, a „Nemzeti Szalon” alelnökének, a pécsi művészeti egyesület megalakulása céljából tartandó előadását. Pécs társadalmának színejára volt

jelen; ott láttuk a papság köréből *Troll* Ferenc. vál. püspököt, *Szeregy* József dr. kanonokot, *Rézbányay* János dr. jogakadémiai tanárt; továbbá a katonai tisztikarból is többeket és legelőkelőbbjeit a pécsi megyei, városi, állami hivataloknak, az ügyvédi s orvosi karnak, a kereskedő és iparos világnak. S a mit első sorban kellett volna emlitenünk, a pécsi hölgyek egész koszoruját volt szerencsénk láthatni s a pécsi jótékony nőegylet választmánya *Sávell* Kálmánné, az izr. nőegylet választmánya *Weiller* Nep. Jánosné vezetése alatt teljes számban jelent meg.

Hock János orsz. képviselő, vendégszerető házigazdája *Erreth* János ügyvéd, kamarai elnök, *Majorossy* Imre polgármester és *Zsolnay* Miklós gyáros, *Semik* Antal és *Róssa* Miklós kíséretében érkezett a Vigadóba, hol a díszterem pódiumán egy kis asztal s pár szék jelezte, hogy ott fog lefolyni a pécsi művészeti egyesület érdekében megindítandó akció ünnepélyessége.

Negyednégyre teljesen megtelt a terem s **Hock János**, **Majorossy Imre** és **Róssa Miklós** elfoglalták a székeket a pódiumon, jelezve, hogy

a megnyitás

ideje itt van. Pillanat alatt néma csendesség lőn az előbb még zsibongó teremben s **Majorossy Imre** polgármester felemelkedvén, a következő beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt:

Hölgyeim és uraim!

Jól tudván, hogy Pécs városának közönsége minden szépért, minden jóért és nemesért lángol és lelkesedik, mégis örömmel tölt el, hogy a mi eddig, ezt a mai kedves eseményt megelőzőleg már az alföldön s hazánk nagyobb városaiban régebben megtörtént, tudniillik a *szépművészeteknek ad oculos demonstrálása végett egyesület alakítása céljából*, mi nálunk eddig nem létesülhetett, arra most ily ékes közönség gyűlt egybe. Hálával tartozom ezért önagságának, **Hock János** orsz. képviselő és plebános urnak (Éljenzés), ki a szépművészet érdekében kifejtett eddigi önzetlen fáradozása után ide vetette szeméit Pécsre, a Dunántulnak, joggal mondhatni, első városára s itt szépművészeti egyesületet óhajt alakítani. A mi egyesült erővel lehetséges is lesz, ebben erősen bizom. — Felkérem tehát önagságát, mint a szépművészet harcosát s buzgó apostolát, hogy legyen szives intencióit előadni.

Hock János beszéde.

A polgármester megnyitó beszédét lelkes éljenzés követte, a mely mind erősebben ismétlődött meg, mikor **Hock János** szólásra emelkedett.

Minden szem a feketetaláros, aszkéta-arcu, jószágos tekintetű papra nézett, kinek szemében ott lobogott a nagy eszmék harcosának tüze, mielőtt ajkát szólásra nyitotta volna. Hogy országoshírű szónok áll előttünk, tudta mindenki; hiszen egykép híresek **Hock János**nak politikai szónoklatai épp úgy, mint egyházi szentbeszédei. De most mint a szépművészet apostolát volt kilátásunk hallani s e téren is ismervén eddigi működését, beszédében egyesítve reméltük hallani a politikust és az egyházi szónokot.

S ebben nem is csalódtunk.

Hock János az öt fogadó lelkesült éljenzaj lecsillapulta után így kezdé beszédét:

„Tisztelt hölgyeim és uraim!

Én mint ismeretlen jöttem önökhöz; de bátorított az a tudat, hogy e magyar hazában egy magyar se lehet ismeretlen, nem lehet idegen, ha egy nemes, egy szent, egy hazafias cél érdekében fáradozik. Ily nemes és hazafias cél az, melyben én munkálkodom, melytől a magyar nemzeti kultúra jövő haladása függ. S épen ezért bizalommal jöttem önök közé ismeretlenül is, mert tudtam, hogy Pécs városa az ily nemes, az ily szent és ily hazafias cél iránt lelkesedéssel viseltetik. Köszönöm az előlegezett bizalmat; köszönöm a számos látogatást, ezt a lelkes és impozáns részvételt, melylyel jelen előkészítő értekezletünket szerencsétlenül szívesek voltak. S feladatomban most már, hogy kifejtsem önök előtt, mi a célja és jelentősége ama ideális, szent ügynek, melynek ma harcosai sorába lépnek. *Felolvasás helyett azonban a szavak közvetlenségéhez folyamodom* s mintegy csevegésben fogom feltárni, mit várhatunk e művészi és kulturmozgalomtól?!

E bevezetés után, melynek emelkedett hangjával, megkapó közvetlenségével már egyszerre a hallgatóság szívéhez férközött a kitűnő szónok, leült **Hock János** és úgy kezdett szabad előadásába.

(Ideálok a nemzet életében.)

„Tisztelt hölgyeim és uraim!

Minden nemzet eszméért a hogy lelkesedni tud s a hogy megvan benne az ideálok szeretete, attól függ nemzeti előhaladása, boldogulása, felvirágzása is. Ellenkező esetben az anyagság, a piszkos önzés megront mindent s a rut önzérek átgázol az igaz, a tiszta önzéret testen keresztül.

Lássák, uraim és hölgyeim, ennek a korszaknak, a tizenkilencedik századnak sivar, hideg az egész története. Ezt fogják róla megírni s azt, hogy vagyoniilag gyarapodtak csak benne az emberek, de nemes, lelkesítő eszméket nem ismertek, azok e században nincsenek.

Mikor volt nagy, mikor volt lélekemelően dicső a magyar története? Akkor, mikor önzetlen, magasabb ideált, magasabb, szentebb, nemesebb célt szolgáltak e nemzet élén állók!

Itt a szónok felállt és tüzzel, lelkesedéssel, magával ragadó hévvel folytatta:

„A kik nem törődtek magukkal, nem a saját érdekükkel, hanem másoknak, a köznek, a hazának akartak csak szolgálni s ez által résztvenni a megváltás nagy munkájában. *Mert a megváltás szent munkája az, odaadni másokért magunkat; megtagadni a magunk érdekeit a köz érdekeért.* S csak természetes, hogy ezeknek a nagyoknak önzetlen, ideális, hazafias munkásságából termékeny közszellem származott. De nemsokára megjött a visszaesés, mert a mult évtizedekben csak az anyagi önzéret, az aljas szolgálékütség uralkodott a közszellemben s a szívekből hiányzott a nemes érzés, hiányzott a művészet szeretete, az eszményekért való lelkesedés. *Eszmények nélkül pedig a szív az üres madárfészekhez hasonló, mely pusztán, sivarán s elhagyatva áll.* Eszmények nélkül kipusztul a szívből a haza iránti lelkesedés, az istenfélelem, az emberi és a vallásszeretet.

(Mi az igazi boldogság?)

Segy nemzet életében a miként az ideál, az eszmények iránti lelkesedés a létfenntartó,

a haladásra buzdító, ép úgy az ember életében is. Eszményekért kell lelkesülnünk s a ki eszményekért lelkesedik, megtagadja önmagát, nem nézi saját érdekét s csak a köznek, a közjónak óhajt használni.

Hölgyeim és uraim! Én mindig sajnálom a hétköznapi embert. Az olyan, ki folyton a hétköznapi anyagságnak él, ki eszményekért nem hevül s csak önérdékével, az anyagsággal törődik, az kevésre becsülheti az életet. Csak az, ki nem a mindennapi élet rögzös útján jár; nincs befogva ugyszólván a mindennapiság taposó malmába; a ki eszményi célokért küzd, nem anyagi, de ideális jutalomért: csak az nyer ebben az életben igazi boldogságot!

Hölgyeim és uraim! Mindenben különbözhetünk egymástól; nyelvben, vallásban, földi javakban, érzelmekben és gondolkodásmódban. Csak egyben nem. *A titkos vágy az igazi boldogság után minden emberben megvan.* Ebben nincs kivétel s ebben mindnyájan egyenlők vagyunk. Az ember lelke érzi, hogy nem csupán arra van teremtve, nem az a hivatása, hogy pusztán az anyagi élettel törődjék; hogy az anyagság, a mindennapiság küzdelmében elfogyjon és eltűnjék nyom nélkül. Maradandó nyomokat kell hagynia maga után; maradandóan közremunkálnia a társadalom gyarapításán.

A boldogságot a ki külsőségekben keresi, az sohse találja meg. *A boldogság nem a külsőségekben van; bensőnkben rejlik az és a lélek nyugalma, megelégedése az igazi boldogság!* Ha nincs összhang bensőnkben, ha nincs nyugalom: nincs boldogság sem. Eszményekért küzdve találja meg az ember ezt a nyugalmat, érzi ezt az összhangot és a lemondásban is önérzete jutalmát találván meg, boldog, mert megelégedett, lelke összhangját mi sem zavarja.

Hölgyeim és uraim! A ki a boldogságot külsőségekben keresi, hasonló a sivatagban járóhoz, a kit a délibábos sugártörésekben kívánatos pálmák, ligetek csalogatnak s utánuk rohanván, mindez egyszerre belevész előtte a sivár szürköségbe. Ki anyagiakban keresi a boldogságot, igaz boldogságra sohasem talál. Ennek a boldogságnak belülről kell jönnie.

Próbálják a dicsvágyat kielégíteni. Ha mindent megtesznek is neki, úgy beszél, mint Nagy Sándor, ki mikor az egész világot meghódította, sírva fakadt, hogy nincs már mit meghódítani. Rakjátok a koldus elé a kincseket; szüntessetek meg minden munkát s a szegénynek adjatok jólétet, gond nélkül életet, az így fog szólni elégedetlenül:

— Hát ennyi volt az egész?!

Igen. Mert érzi, hogy lelke magasabbra van hivatva; hogy elégedetlen az anyagsággal s eszményekért törekszik, a rut anyag köréből fel a csillagokba vágyik!

(A művészet megtanít a boldogságra.)

Erre az igazi boldogságra, ennek az igazi boldogságnak az elérésére tanít meg bennünket a művészet. A művészet ad a léleknek táplálékot; ez szerzi meg lelkünknek az összhangot; már pedig a földön csak a lélek összhangja az igazi boldogság. Erre mutat először is az, mikor a természet szépségeibe, a természet csodálatába mélyedünk. Ha egy küzdelmes élet után csalódtunk, sok hiu vágyból kiabrándultunk, ősz hajjal visszatérünk a magy természethez s itt lelkünk nyugalmat talál. S miért? Mert a természet az Isten hatalmát mutatja, ezt sejteti velünk s az isteni hatalmat sejtteni teljes boldogság.

Ép így teljes boldogságot nyújt a művészet is. A művészetben az ember az anyagon keresztül látja a szépet, az istenit s ezt sejtén, érezvén, teljesen boldognak tudja, érzi magát is.

S miért van ez? Sokan akarták már meghatározni, hölgyeim és uraim, hogy mi is hát a művészet? És nem tudta senki. A művészet az Istenről adott talentum és kiváltság. Az eszmét sejteti az anyagon keresztül. Arányosságot, összhangot s a szívek szépségét

mutatja. Mindig az istenit sejteti, a legnagyobb szépséget, a harmoniat, a legnagyobb tökéletességet. *Miként a vallás, úgy a művészet is megtisztítja a lelket.* A durva kérget, az anyagságot ledobja róla s önfeláldozásra, Isten- és emberszeretetre tanít.

(A művészet és a nemzeti haladás.)

Ezért, uraim és hölgyeim, minden nemzet kulturális haladásával egybefügg a művészet fejlődése. Ebben a században, a mi erős erkölcsi tisztulás volt a nemzetek életében, miad művészeti eszközökkel hozták elő. Sépen így hazánkban is. A század elején a német behatás alatt egész nemzeti életünk elfajult. S a művészet hatásának kellett a nemzeti öntudatot új életre keltenie. Bécsben az a pár magyar testőr megérezte, hogy elpusztulunk kultúra nélkül. Írtak verseket és egyéb művészi dolgokat, melyek ma már a mi mértékünk szerint talán ki sem állják a kritikát, de akkor ez a sovinizmus, a magyar nemzetiség szeretete, a haza iránti lelkesedés felrázólag hatott a nemzetre és mi fellángoltunk hazaszeretetre, haladásra, a jövő biztosítására!

A másik művészeti hatás a színművészetben nyilvánult nemzeti ujjászületésünkben. Ponyvák alatt és istállókból rögtönzött helyiségekben szolgálták a magyar színművészet apostolai a magyarság eszméjét akkor és mégis megtanítottak lelkesedni, rajongani a hazáért, a haza javáért!

Mert nincs nemzeti nagyság a művészetért való rajongás nélkül. Hiszen a harmincas évek tespedése alatt, mikor Berzsenyi a nemzet szemébe kiáltotta, hogy: *»Te romlásnak indult, hajdan erős magyar, nem látod, miként pusztulsz; nem látod a boszus egeknek haragos menyköveit nyomorult hazádon?«* — akkor is a költők egész seregét adta az Isten a hazának, kik művészetükkel új életre keltettek s a kik megmutatták, hogy van egy szent, eszményi, magas cél a pusztá, rút önérdék kívül, a melyért küzdenünk, a mely után törnünk kell s ha ezt nem tesszük, a nemzet elpusztul!

Lássák, uraim és hölgyeim, a mit egykor a költők tettek, azt teszi most a művészet. Lelekedést, idealizmust hirdet; felrázva a mindennapiság, a rút önérdék jarmából, megtanít a hazáért lelkesülni, az egyéni önzést legyőzni, saját javunkat a közjónak alárendelni. A művész anyagban, kőben, színben fejezi ki a tiszta eszményit s ezzel felsőbb, magasabb gondolatokért lelkesedésre hevit.

A dolog nagyon egyszerű. A művész lelke az alkotás hevében inspirálva van. Ez inspiráció közben tisztább érzései vannak; közelebb érzi magához az eszményit, a tökéletes istenit. Ha például egy képet nézek, annak eszményi tisztasága beszívárog a lelkembe, mint a hajó hasadékain a tengeren a tenger vize, a mely végre elmerül. Az ember is így merül el az eszmények kultuszába a művészet segítségével. Szíve tiszta lesz; nincsenek benne anyagi, hiu vágyak s egy művészi kép nézésével jobbnak, nemesebbnek érzi lelkében magát, mint azelőtt.

A művészet megóvja a nemzetek lelkét a rothadástól. Olyan az, mint a só; konzervál, megóv. És ez a művészet most kel életre Magyarországon, most virágozik fel; most megy át a köztudatba s vele maga a nemzet is új jövőre elő néz.

(A művészet decentralizálása.)

Mikor én megindítottam a művészet érdekében a mozgalmat országszerte, az volt célom, hogy használjak vele egyeseknek és a hazának. Egyeseknek, hogy a művészet útján az igazi boldogságot megismerjék; a hazának, hogy az egész ország társadalmi életébe ideális lüktetést vigyek a magyar nemzeti művészet segítségével. Négy évvel ezelőtt vidéken képtárlatról még szó sem volt. A művészetnek csak egyetlen ága, a színművészet tudott a vidéken az emberek szívéhez férközni. A többi iránt nem érdeklődtek; de jo-

gosult volt az a vád is, hogy a művészetet ápolni, fejleszteni csak az ország szívében iparkodtak s a vidékről megfeledkestek. Mostoha gyermeke volt a vidék a művészetnek s a művészet által nem fejlesztették a magyarság szívet, lelkét, nemesebb érzületeit.

És ez annak az általános elmaradottságnak az oka, a mely hazánkban a művészetek terén tapasztalható. Nem saját ítéletem ez. Parisban, hol évenként meg szoktam fordulni, világraszóló híres emberek mondták:

— Csodálatos az önök nemzete. Ideális lelkesedés és szabadságszeretet van ott az emberekben; de művészetéről nem tudnak.

Ugyancsak innen van az is, hogy bár a magyar nők előkelő izlésűek, tajilag szépek, jó gazdaasszonyok, háziasszonyok, de ha művészetéről akarunk velük beszélni, *a magyar nő a művészet elől a konyhába menekül.*

Jóleső derűtlenség követte a szónok eme szavait, a ki folytatta:

»Ez nem jól van így. A nő hivatása megélesíteni az életet; ő tartja fenn a tiszta eszményiséget, tehát érdeklődnie kell a művészet iránt. Egyéni hiúságunk saját ruházatunkon túl nem terjed s erre már figyelemmel nem vagyunk szobánk berendezésénél sem. Ha egy asszonynak olyan modellkaplja van, a milyen másnak nincs, erre büszke. De a szobaberendezésében nincs semmi eredeti. Minden szoba ilyen a világon — mondja — mért legyen különb az enyém? Mindenütt ugyanazon műipari dolgok láthatók csak a szobákban, melyekben minden van, művészet nincs. Ugyanaz a kék, sárga stb. ripsz garnitúra mindenütt; de semmi eredeti, semmi iparművészeti újdonság nincs. Külföldön e téren igen sok eredetit találunk. Egy egyszerű tintatartó értékes dísz lehet íróasztalunknak, mert kézimunkás csinálta, ki beleöntötte egyéniségét, munkája önállóságát. A külföldön a butorokban is nem gyáripari termelés, hanem művészi teremtő erő nyilatkozik meg. A nyugateurópaiaknál például mindig találunk eredeti butorabokat, az egyéni művészet termékeit.

(A művészet és a szocializmus.)

Nálunk nincs ez így. Hazugságok azok az olajnyomatok, melyek szobánk falán lógnak. Azok a gyászos képek a vadász temetéséről, a haldokló Petőfiről, amint vérevel írja fel: *»Hazám«* — már mind durva izléstelenségek a művészethez képest.

Uraim és hölgyeim! Mért nem vezet e téren is bennünket az az elv, a mi az asszonyokat a ruházkozásban? Legyen olyan az én szobám, a milyen a másé ne legyen! És ez haszon volna a hazára; erős művészeti áramlatot teremtenénk meg vele. Mert az iparművészet terén az egyéniség előtérbe lépése az alapja a nemzeti gazdagságnak. Nagy nemzetgazdasági tényező ez. Egy darab vasba beleviszi a kézműiparos a maga talentumát s ekkor az előbb értéktelen vas megfizethetetlen. Vesztem az agyagot; kiégetem, színekkel hangulatot s izlést viszek bele. Hiszen a pécsi világhírű Zsolnay gyár is bizonyítja a műipar művészetének felemelő voltát. Gyártmányai kielégítik a lelket s jólesik, ha szobánkban körülöttünk látunk ily művészi dolgokat. S a külföldön is büszkeségei a magyar iparművészetnek. *Minden művészetben izlés van s jövőnk, békénk, boldogságunk függ attól, hogy est a művészeti izlést belevigyük a tömeg lelkébe is!*

Komoly dolgot mondok. Pécsen, mint a Dunántúl kereskedelmi és ipari gócpontjában, összevegyülnek a munkásnépek ezrei. Világszerte erős áramlat indult meg, mely szociális válság elé állítja majdan a világot. Ma össze van halmozva a tőke; másfelől áll a nyersmunka, melynek munkása ma csak gép és semmi más. *A munkás lelkét kell megnemésíteni; ez az a munka, mely mindnyájunk feladata ma.* S mert a munkás lelkéről eddig elfeledkestünk, ezért erős a veszedelem, mely a gyári ipar és a munkáskéz közötti küzde-

lemből születve fenyegeti a világot. Ki tudja, melyik pillanatban kél fel az az elhanyagolt lelkű munkás s mikor tör ki a válság, mely vérrozsakkal hinti meg a városok utcáit s a nyers elem kerekedik felül a tőkén?!

Ez a nagy kérdés fel lesz vetve majd. Nem önök előtt; mi nem érjük meg, de az önök gyermekei, azok már megérik. Feleletet kell erre adni a világnak; vagy ha nem ad feleletet, akkor ennek keserű levét az emberiség fogja meginni.

Jó mederbe hogyan lehet hát terelni a dolgok ilyen folyását? Mi az oka a mai kaotikus állapotnak? Az, hogy félünk, mikor látjuk majd a zömöt felülkerekedni s emiatt nyugtalanság van a szivekben. Olyan ez az állapot, mint Dante a hogy leírja a pokol előcsarnokát, rettegett kinjait. A kaotikus zavar oka pedig az, hogy eddig évtizedeken keresztül politikai jelszavakkal bolondítottuk a népet; nem törődünk vele, hogy társadalmilag magunkhoz idomítsuk s lelki igényeiről gondoskodjunk. Az éhező lélek háborog benne. Kenyér helyett követ, hal helyett skorpiót kapott.

Mert legyen munkás, vagy király, szegény vagy dús gazdag: minden embernek egyforma a lelke! Minden ember lelkének igényei vannak. A neki dobott koldus-alamizsnával nem tettünk eleget a lelkének. Lelkileg kell a munkást megnevelni s megtanítani, hogyan keresse és találja meg az életben az igazi boldogságot!

Ezért adta ki a jelszót Angliában a nagy Rösken: hogy iparkodni kell a művészetet belevinni az iparba minden téren, minden áron. Minden munkás érezze egyéni szabadságát a munkában. Angliában éppen azért alapították népképtárakat, hol a munkás lelki felüdülést szerezhet. Láttam a franciák Louvrejában egy kézkubonyos munkást két gyerekekkel, kik előtt elmondta, hogy ő minden vasárnap eljön ide s most először hozván el őket is, megmagyarázza nekik a látottakat. És ez az egyszerű munkásember Delacroix képe előtt lelkesedéssel magyarázott a képről gyermekeinek.

(Magyarok Párisban.)

Bámultam ezt a lelkesedést ebben az egyszerű emberben s mig azon gondolkozva, hogy miért nincs ez nálunk is így, lementem a souterrainbe, hol a szobrok vannak, egyszerre zengzeties zene ütötte meg füleimet: magyar szót hallottam. Rögtön meglepett a kíváncsiság, kik lehetnek, mit beszélnek?

Nagy, erős férfi volt a férj; gyenge, alacsony, filigrán asszonyka a nő.

Érdekelt a dolog, mert nálunk már az is haladás, ha a magyar ember Párisban nem a boulevardokra megy, hanem idejön a Louvreba. Vépigmentek a folyosón, a hol a gipsz-utánzatok vannak; majd a világhírű görög remek közre értek. És itt ilyen társalgást hallottam:

— Az gipsz, szólt az asszonyka, egyik remekre mutatva.

— Nem. Kő; felelt a férj.

— Node gipsz; erősítette az asszony.

És nagyobb bizonyosság okáért ajkához emelte ujját, megnevedesítette és a szobron végighúzván, diadalmasan mutatta urának:

— No, ugye mondtam, hogy gipsz!?

Le voltam hülve. Itt, a remek birodalmában, valakit ne érdekeljen más, mint hogy ez a szobor gipsz, ez kő; ez gipsz, ez kő!?

Hangos derűtség követte e frappáns előadást s a szónok folytatta:

— S mikor a házaspár a milói Vénusz számára külön fentartott díszes helyiségbe ért, így szólt az asszony:

— Az már kő!

— Az se ér semmit; felelt a férj. Le van a keze törve!

Ez a szomorú körülmény kelt az emberben gondolatot a nemzeti önérték felpiszkálására. Hogyan van hát az, hogy nálunk sok a nemzeti nyers talentum s mégis ilyen

hátra vagyunk művészeti érdeklődés, izlés és nevelés dolgában. Pedig minden nemzet nagysága művészete virágkorához van kapcsolva. Ezért volt nagy Egyiptom és Görögország; ezért volt hatalmas Olaszország a renaissance korában s ezért az ma Franciaország.

Bűn volna a nemzeti nyers erőt a nemzet hasznára fel nem használni s a nemzet dicsőségére ki nem aknázni. Mert minden elmulik; egy nem tűnik el soha, a művészeti alkotás. Az író írhat bármily jó könyvet, egy évszázad alatt ellelejtik. A művész alkotása évezredeké! Ezért örökbírnék a görög művészek, festők és szobrászok évezredek előtti alkotásai. A művészet örök híret az idő le nem rontja, mert van benne valami isteni. Pompejít és Herkulanumot előntötte a tüzes láva és ime ma kőben, ércben, színekben megvannak az ottani művészet alkotásai. A művészet isteni része ellenáll még az elemeknek is; a tűs se emésztheti fel s lelkeket nem mesit, országokat feleml.

(Feladatunk.)

Oh, uraim és hölgyeim! Szeretném szívükbe vésní mindazt, a mit most érzek; lelkükbe beleoltani mindazt a gondolatot, a mi most agyamban forr! A ki ma nemzetének akar használni, az a művészi téren iparkodjék ma előkészíteni a haladást.

A magyar anyák egykor kardot adtak gyermekeik kezébe, hogy harcoljanak közös anyáért, a hazáért. Most a művészet iránti szeretetre tanítsák meg a magyar nők gyermekeiket! A művészetet szerető szív nem lehet durva sem édes anyja, sem másik anyja, a haza iránt!

Kérve kérem, nyujtsanak segédkezet e munkában, mely a szervezkedés, organizálás nagy munkája. Mert nincs addig teljes művészet, mig nincs műpártoló közönség! Nem elég a Ráfael; Gyula pápa is kellene!

Hölgyeim és uraim! Iparkodnám szívükbe önteni mindazt, a mit én most érzek. Mindazt a lelkesedést a művészet iránt, melylyel önmaguknak és hazájuknak szolgálhatnak. Önmaguknak, mert boldogságot találnak a művészetben. Az emberre a legszerencsétlenebb nap hissen az, a mikor nem mosolygott! S lenne e olyan, a ki a művészetért lelkesedik, hogy megérjen ily szerencsétlen napot s ne legyen belsőleg boldog, önmagával elégedett!?

Ezért törekszem én is. Járom városról városra. S nem nyujt nekem ez mást, csak azt a lelki örömet, hogy az emberek lelkét tisztító művészeti mozgalmat az önök részére csinálom. Ugy vagyok vele, mint az anya leányával; kit nem a maga számára, de a boldogságnak nevel sok küzködés árán! A művészeti együletet is ép így az önök boldogságára céloz megalkotni.

Lehetetlen az, hogy Pécsen, a Dunántul legelőkelőbb részében lelki szükségletet ne képezne egy kultúregyesület. Alapítsák meg s én minden munkában szívesen állok rendelkezésükre.

Lelkes éljenzés hangzott fel erre s a szónok folytatta:

— Lehozok rövid idő alatt egy képtárlatot; hogy a művészek alkotásai mutassák a művészet gyönyörét. Ne csak Budapesten lássanak önök, oda felutazván, ilyent; de Pécsen is. Pécs város megkövetelheti, hogy kiegészítője legyen a fővárosi művészetnek. Hogy évenként a művészet zsenijeinek alkotásai is be legyenek itt mutatva, a kik szívükből színekkel dolgoznak! Hogy ne csak az irodalom évi termését ismerjék; de láthassák a művészet évenkénti haladását is.

Mert csak a művészetért lelkesülő ember lehet szívében nyugodt. Óramű a szív — mondja a német költő — nem pihen, állandóan dolgozik. De eljön az idő, mikor ez az óramű megáll. És boldog az az ember, ki így szólhat ekkor: — Ime, Uram, a mit te alkottál, visszahoztam. Nem rontottam el; magától állott meg.

Ne legyen romlott szív az emberekben. Meg kell tisztítani az anyagiságtól, szolgálalkúságtól. Igazság- és emberszeretetre kell az embereket tanítani s nem győz ez országon semmi és kipusztul innen a sivárság! Mert a művészet eszköz a boldogságra, Istenhez emelkedésre!

(Végző.)

Nyujtsanak ebben segédkezet. Alakítsák meg Pécsen a művészeti egyesületet s boldogan elmondandom

— Én voltam az a madár, mely ide szállva csőréből elejtett egy magot, miből terebélyes fa nőtt. Ime én elejtem a magot; ápolják önök, hogy terebélyes fává nőljön Pécs város boldogulására s a haza javára: Istenről kívánom!

Éljen és taps hangzott fel a jó egy óra hosszáig tartó remek beszéd után, mely alig akart leesillapodni s Hock hajlongva köszönte meg a lelkes óvációt.

A megalakulás.

Majorossy Imre polgármester lelkes szavakban mordított köszönetet Hock Jánosnak s kifejtette, hogy a művészeti egyesületet a muzeum együlettel együttesen feladata a város közönségének megalkotni.

Hock János szólalt fel ismét s előadta, hogy most a gyakorlati kivitel van a sor. A művészeti egyesület megalakulása kimondatván, a szervezést végző végrehajtó bizottság választandó meg s az együletben minden együtt lesz a mi művészi. Rendez felolvasásokat, estélyeket és képtárlatot. Az alapszabály készítésére egy külön bizottság küldendő ki. Egyszermind bejelenti, hogy Zsilinszky Mihály, kultuszminiszteri államtitkár, legmelegebb érdeklődését fejezte ki előtte a pécsi művészeti egyesület irányában s a miniszter le fog küldeni állami képeket Pécsre, hogy itt az állandó képtár alapját képezzék. Indítványozza, hogy üdvözlő táviratban adják tudtára a miniszternek, ki a szépművészetek ápolásával első foglalkozik, hogy Pécsen is fellángolt a művészeti érdeklődés s rövid idő múlva meglesz legszebb eredménye. — Köszöni az impozáns pártfogást s abban a tudatban megy el, hogy szepet és jót alkottunk Pécs és a haza javára!

Ezután Róssa Miklós, a Magyar Szalon titkára előterjesztette a művészeti egyesület előkészítő bizottságának és tisztikarának tervezetét, melyet az értekezlet elfogadván, az egyesület ideiglenes tisztikara és előkészítő bizottsága következőkép alakított meg:

Elnök Majorossy Imre polgármester; al-elnök Zsolnay Miklós; a hölgybizottság elnökei: Mattyasovszky Jakabné és Szikorszky Tádéné; titkár Várady Ferenc; pénztáros Schapringner Gusztáv.

Bizottsági tagok: Blaskovich István, Balogh Karoly, Bolgar Kálmán, Bodó Aladár dr., Cirer Elek dr., Csigányi Béla, Dischka György, Deván Ottó, Deván Ottoné, jánosi Engel József, jánosi Engel Gyula, jánosi Engel Gyuláné, Erreth János, Erreth Kálmáné, Fekete Mihály, Hanny Gábor, Hartl Gyula, Horváth Antal, Johann Béla dr., Jobst László dr., Jobst Béla, Jobst Beláné, Kindl József, Krasznay Mihály, Krasznay Miklós dr., Krasznay Mihályné, Koszits Kamill, Károly Ignác, Kiss József, Krásonyi Ferenc, Kaffka Károly, Kozáry Gyula dr., Lenkei Lajos, Littke Józsefné, Löwy Lipót dr., Mattyasovszky Jakab, Magenheim József, Molnár Kálmáné, Nendtwich Andor, Piacsek Gyula, Pleininger Ferenc, Perl Armin dr., Rech György, Szikorszky Tádé; Schneider István, Schwabach Zsigmondné, Salamon József, Sável Kálmán, Sável Kálmáné, Sorsich Béláné, Szeifritz István, Sipőc Istvánné, Szekrényessy Ferenc dr., Szekrényessy Ferencné, Szabon István, Szuly János, Szeredy József dr., Tróber Aladár dr., Teleki Zsigmond, Teleki Zsigmondné, Tormay Karoly, Troll Ferenc, Taizs József, Vaszary Gyula, Vass Bertalan, Weiller Jánosné és Záray Károly dr.,

Hock János annak megjegyzésével, hogy ez a tisztikar és bizottság csak ideiglenes,

melynek feladata a művészeti egyesület szervezését keresztülvinni és az első tárlat rendezését intézni, felkéri az értekezletet, hogy az alapszabályok tervezetének elkészítésére egy szűkebbkörű bizottságot küldjön ki, a mely munkáját aztán a nagybizottság elé terjeszti s az ez által elfogadandó alapszabály tervezet lesz azután kormányhatósági jóváhagyás alá bocsátandó.

Az értekezlet erre az alapszabály tervezetének elkészítésére Majorossy Imre polgármester elnöke alatt a következő bizottságot küldte ki: Szmik Antal, Horváth Antal, Mattyasovszky Jakabné, Várady Ferenc, Dischka Győző, Jobst Béla, Jobst, Béláné, Balogh Károly, Déván Ottóné, és Vass Bertalan.

Az értekezlet kebeléből a kultuszminiszterhez és államtitkárához a következő sürgönyöket küldte.

»Nagyméltóság

Wlassics Gyula

vallás- és közokt. miniszter

urnak.

Budapest.

Pécs város műpártoló közönsége mai értekezletén a Nemzeti Szalon kezdeményezésére egy művészeti és muzeumi egyesület alapítását határozta el. Hock János felszólalására kimondta, hogy örömmel csatlakozik az orsz. művészeti mozgalomhoz s a Nemzeti Szalon segítségével kiállítást rendez. Egyben hódolattal és lelkesedéssel üdvözlöi Nagyméltóságodat, a legelső szépművészeti minisztert. Az értekezlet megbízásából

Majorossy Imre

elnök.

»Méltóságos

Zsilinszky Mihály

államtitkár urnak.

Budapest.

Pécs város műpártoló közönsége mai értekezletéből, melyben egy művészeti s muzeumi egyesület alakítását s műkiállítás rendezését határozta el, üdvözlöi méltóságodat, mint a szépművészeti miniszter buzgó munkatársát. Az értekezlet megbízásából

Majorossy Imre

elnök.

S ezzel a pécsi művészeti egyesület megalkotásának impozáns ünnepe félöt órakor véget ért.

Megyei közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1901. jan. 14.

Ma délelőtt 10 órakor tartotta Baranyavármegye törvényhatósági bizottsága évnegyedes rendes közgyűlését a vármegyeház nagyszobájában.

A közgyűlés általános érdeklődés mellett folyt le; nagyobb viták azonban nem voltak. A Budapestre utazott főispán helyett Tormay Károly alispán elnökölt, a ki pont 10 órakor az új évszázad

üdvözlésével nyitotta meg a közgyűlést. Az alispán lelkes és emelkedett hangú beszédében rámutatott a vármegyék életére a most letűnt XIX-ik században. A vármegyék mindenkor az alkotmányosság védőbástyái voltak s ilyeneként szerepeltek a XIX-ik században is. A huszadik évszázad meghozza már a vármegyék államosságát; de ismerve a vármegyék s különösen Baranyavármegye múltját, az alkotmány melletti törhetlen kitartását, hiszi és reméli, hogy ez új évszázadban, az államosság körében is, meg fognak felelni nemzeti és hazafias feladataiknak.

E reményben kíván minden jót az új században a vármegyének s üdvözlőlvén a megjelent bizottsági tagokat, a közgyűlést megnyitottnak jelenti ki.

Német Lipót szólalt fel ezután. Az alispán szavai a megye közönségének érzelmet tolmácsolják. A vármegyék voltak az alkotmányosság és hazafias oszlopai. Hogy mikép fog a vármegye az állami szervezetbe beilleszteni, nem tudjuk; de Baranyavármegye ott is lelkesedéssel fogja teljesíteni kötelességét. A vármegye egyértelmű véleményét tolmácsolja azzal, hogy indítványozza az alispán megnyitó beszédének egész terjedelmében a közgyűlés jegyzőkönyvébe felvételét.

A közgyűlés ezt lelkesedéssel elfogadván, következett az

alispáni jelentés.

Gazdasági viszonyainkat illetőleg terméskilátásaink általában kielégítő; a növények jól keltek, eléggé gyarapodtak és kellően kerültek hótakaró alá, mely is a vetésekre kétségtelenül nagyon jó hatással lesz és a még szórványosan mutatkozott egereket bizonyára megtizedeli.

Elemi csapások és jelentékenyebb károk a múlt évnegyed folyamán be nem jelentettek.

Folyóvizeink állása az elmúlt évnegyedben állandóan alacsony volt; a mohácsi Margitta-szigeti töltés emelési munkálatai folyamatban vannak.

Közbiztonsági viszonyaink és állapotaink általán véve kielégítő voltak az évnegyedben; jelentékenyebb mozgalom sehol sem észleltetett.

Az egyletek száma 246; ebből esik: a pécsi járásra 16, a baranyavári járásra 45, a siklói járásra 44, a mohácsi járásra 71, a hegyháti járásra 26, a pécsváradi járásra 28, a szentlőrinci járásra 16. A lefolyt évnegyedben 2 új egylet keletkezett és pedig mindkettő a mohácsi járásban.

Honosítás és az állampolgári kötelekből való elbocsátás múlt évnegyed alatt nem fordult elő.

A közegészségügyi viszonyok általában nem voltak kedvezők; mert elsősorban a bélhagymáz az évnegyed elején az egész évnek maximumát érte el, úgy, hogy ha mindjárt járványosnak nem is volt nevezhető, mégis október hónapban elég magas számmal szerepelt egy a betegedést, mint a halálózást illetőleg. Ez utóbbinak főoka az volt, hogy az előbbi évnegyednek typhus-betegeinél is a halálózás legtöbbször ezen évnegyedre esett. A hagymáz mellett a roncsoló toroklob és vörheny léptek föl sürűbben, bár szintén csak szórványos jelleggel. Ezen kóroknak halálózási arányszáma is súlyos körlefolyást mutatott. A szintén gyakrabban föllépett kanyaró igen enyhe lefolyású volt; a gyermekek közt elterjedt hevenyfertőző kórok miatt Battyán, Nagy-Váty, Gyód, Raád és Bisse községekben kellett az iskolákat bizonytalan időre bezáratni, a melyek azonban, a gyódit és bisseit kivéve, ismét megnyitattak. A nem fertőző kórosteleknek legnagyobb részét a légzőszerveknek hurutos és lobos bántalmi képezték, elég enyhe lefolyással.

A veszett állatok által történt marások ezen évnegyedben ismét nagy számot (24) értek el s a megmarak mind a budapesti Pasteur-intézetbe küldettek. Két egyén azonban a már előbb megmarak közül — az egyik mert a Pasteur-intézetbe menésnek ellenszegült, a másik, mert a maró állatra vonatkozólag tévedésben volt és ezért az intézetet szintén nem kereste föl, — ezen borzasztó betegségnek áldozatává lett. Bizton számolhatni arra, hogy a nagy közönségnek az ebtartás körül követendő helyesebb eljárásával és a szabályrendelet megszigorításával ezen szomorú számok, melyek kimutatásainkban majdnem állandó rovatot képeznek, jövőre meg fognak szünni.

Újabb trachoma-eset ezen évnegyedben csak egy észleltetett.

A védhímlő-oltás és újraoltás, úgy a gyógyszeráraknak évi rendes megvizsgálása befejeztetvén, a jegyzőkönyvek fölterjesztettek. Az egész oltási ciklus alatt először oltatott

7946 egyén, újraoltatott 5768, tehát összesen 13.714 egyén 38 oltóorvos által. Az eredménytelen oltások száma 106, a mi az oltásra használt anyag jóságát fényesen bizonyítja.

A pécsi közkórházban ezen évnegyedben tartott bábaképző-tanfolyamra a bábajelölteknek csak kis része érkezvén be, a legközelebbi tanfolyam már 1901. év január elejére határozott megtartatni. A megyei baba-szabályrendeletnek oly irányu megváltoztatására, hogy ez által valamennyi községben a bábahiány fődözve legyen és a szerződő felek közt jelenleg még előforduló viszás állapotok megszűnjenek, a munkálatok folyamatban vannak.

Komlón a m. kir. belügyminiszter által a múlt évben engedélyezett személyesjogu gyógyszerár — annak október havában történt hatósági megvizsgálása után — a forgalomnak átadatott.

Az egészségügyi személyzetben ezen gyógyszerár föllállítása által föltételezett változáson kívül csak még egy gyakorló-orvosnak Mágocsról való elköltözése említendő föl.

A vármegyei László-közkórháznak betegforgalma és kezelése rendesen folyik és jó eredménnyel működik. Az év végével a beteglétszám 83 volt. A Siklós községnek eddigi magánkórháza múlt év nov. 1 tőli hatálylyal közkórházi jelleggel ruházott föl. Az év végével beteglétszáma 29 volt.

A közegészségüggyel kapcsolatban megemlítendő még az orvosi díjszabás legkisebb mértékének megállapítására vonatkozó belügyminiszteri rendelet, mely azonban, mivel a benne megszabott díjtételek csak pörös esetekre vonatkoznak: úgy az orvos és közönség közti rendes viszonyra, mint közvetve a közegészségüggyre általában befolyással nincs.

Baranyavármegye állategészségügyi állapota a lefolyt évnegyedben, viszonyítva az ezt megelőző évnegyedhez, igen kedvezőnek mondható, miután a legveszedelmesebb állati betegségek, a sertésvész és sertésorbánc ezen évnegyedben alig 1—2 községben lépett föl s többnyire szórványos jelleggel.

A vármegyei házipénztárt s az abban kezelt alapokat, valamint a gyámpénztárt havonként, jelesen október hó 24-én, november hó 19-én és december hó 13-án megvizsgálták s ott mindenkor kifogástalan rendet és pontosságot állapíthattak meg. A házipénztárban a föösszesítés szerint találtatott:

készpénzben 45.001 k. 63 f.
kötvényekben 1.277.810 k. 73 f.

Összesen: 1.322.812 k. 36 f.

A gyámpénztárban múlt év végével volt:

készpénzben 36.653 k. 54 f.
kötvényekben 3.114.829 k. 12 f.
drágaságokban 447 k. 48 f.

Összesen: 3.151.930 k. 14 f.

Az orsz. képv. választók 1901. évi névjegyzéke múlt negyedévben a közp. választmány által végleg összeállítatván, a választók száma kerületenként és a múlt évihez viszonyítva, következő: a szalantai kerületben 1901. évben 3772, 1900. évben 3747. 25-tel több; a siklói kerületben 1901. évben 3083, 1900. évben 3175. 92 vel kevesebb; a dárdai kerületben 1901. évben 3917, 1900. évben 3626. 291-el több; a mohácsi kerületben 1901. évben 3199, 1900. évben 3171. 28-al több; a sásdi kerületben 1901. évben 3638, 1900. évben 3665. 27-el kevesebb; a pécsváradi kerületben 1901. évben 3162, 1900. évben 2949. 213-al több; a szentlőrinci kerületben 1901. évben 3894, 1900. évben 3902. 8-al kevesebb; összesen: 1901. évben 24665, 1900. évben 24235. 557-el több, 127-el kevesebb; ekként a választók száma 430-al szaporodott.

Ezt a jelentést Stajevits János felszólalására a közgyűlés egyhangulag felolvasottnak vette.

Ezután a póttárgysorozat 48-ik pontja vétetett elő: a

Központi választmányban

Percel Béni halálával megüresedett egy tag-sági helynek a folyó év végéig terjedő megbízatással szavazó lapok útján való betöltése.

Az elnöklő alispán elrendelvé a szavazást, a szavazatszedő bizottságba elnökül *Német Lipót*ot, tagokul *Mándy Samut* és *Benkő Gyula*t kérte fel; jegyzőül pedig *Rech Dezső* tb. főjegyzőt rendelte ki.

A szavazás eredménye volt: beadott 42 szavazat s egyhányulag *Zsolnay György*, nyugalmazott királyi főügyési helyettes lett megválasztva a központi választmányba rendez tagnak a folyó évre.

Kormányrendeletek.

Az állatorvosok államosításáról szóló földmívelési miniszteri rendelet s a gazdasági munkás és cselédsegélyző pénztárról szóló földmívelési miniszteri rendelet tudomásul vétetett s a megye 50 koronával ez utóbbi alapító tagjai sorába belépett.

Állandó választmányi jelentések.

Kemény, Verő és Társa budapesti cég kérvénye a siklós-vókányi törvényhatósági közut építéséből kifolyólag indított pernek egyezségileg leendő elintézése iránt elutasítván, — következett azután. A közgyűlés nem megy bele az egyezségbe s így a kérvényt elutasította.

A rendkívüli közmunka költségek terhére a kereskedelmi minisztertől ötvenezer koronát kérni elhatározta a közgyűlés s ebből a pécsvárad-szederkényi ut kiépítését rendelte el, *Benkő Gyula* itt felhívta a figyelmet a szentlőrinci járásra s indítványozta, hogy ne ötvenezer, hanem százezer korona segélyt kérjenek. *Stajevits János* az állandó választmány javaslatát elfogadta; de inkább ajánlja a bozsok-véméndi ut kiépítését, mely Cikóig menve, megyénket Tolnámegyével kötné össze. *Kovács Kálmán*, kir. főmérnök felvilágosító szavai, valamint *Kossits Kamill* főjegyző felszólalására és *Simonffy János*nak az igazság érdekében a pécsvárad-i járási utak kiépítését sürgető szavai után azonban a többség mindkét indítványt mellőzte.

A vármegye pénzeinek elhelyezésére nézve a folyó évben az állandó választmány javasolta, hogy százezer koronát a baranyamegyei hitelintézetbe helyezzenek el, a többi pedig a Pécsi Takarékpénztárba. *Stajevits János* indítványozta azonban, hogy a megye pénzei osztassanak meg a jelzett két pénzügyintézet és a Kölcsönsegélyző egyesület s a pécsbaranyai Központi Takarékpénztár között is. De a közgyűlés felállás útján nagy többséggel mellőzte az indítványt s 58 szóval 1 szó ellenében elfogadta az állandó választmány javaslatát.

A megyei jegyzői egyesület kérelmére a közgyűlés felir a belügyminiszterhez, hogy a milleniumi év háromszorosán számíttassék be. *Özv. Német Vilmosné*, nyugalmazott járási állatorvos nejének 716 korona nyugdíj szavaztatott meg.

Mérey Tivadar munkaképtelenné vált megyei irnoknak végkielégítésül 960 koronát szavaztak meg.

Bernáth Mihály megyei központi irodahusár évi 504 kor. — *özv. Hauptmann Andrásné*, volt utkaparó neje, évi 60 kor. kegydíjat kaptak.

A mezőgazdasági alap költségvetése 2289 kor. bevétellel és ugyanannyi kiadással a folyóévre jóváhagyatott.

Csuzs és Sepse nagyközségek szervezési szabályrendeleteit szintén jóváhagyta a közgyűlés.

A belügyminiszter leirt a vármegyéhez, hogy a nyugdíjalap gyarapítása céljából fizetésemelésekre kért állami pótvavadalmazás tárgyában a folyóévi költségvetés felülvizsgálatánál fog határozni. A közgyűlés ezt tudomásul vette.

Ambrus József, volt siklói járási állatorvosnak 640 korona végkielégítést szavazott meg a közgyűlés.

A megyei mezőgazdasági bizottság átdolgozott szabályrendelete, mely a megyei gazdasági egyesülettel való egyesülést kimondja, elfogadtatott.

Egész csomó községi költségelirányzat jóváhagyatván, a számonkérőszék jegyzőkönyve is tudomásul vétetett.

A gyámpénztári kamatkulcs négy és fél százalékban állapított meg.

Két törvényhatósági átirat egyszerűen tudomásul vétetett.

A Vörösmarty-szoborra aláírás útján foggyűjtést tartani: ezt indítványozta az alispáni javaslat; mert nincs pénz. *Stajevits János* ezt a legnagyobb szegénységnek, a megyére arcpiritódolognak mondja, hogy nincs alapunk s így kell gyűjteni. *Benkő Gyula* szerint nincs most jövedelmi forrás, sem alap; a megye így is hozzájárulhat — sőt hozzá is kell járulnia — a szoborhoz. Az alispán a vármegye nevében gyűjt s a vármegye adja ezt az önkéntes adakozásból egybefolyó összeget. *Mándy Samu* indítványozta, hogy két-száz koronát szavazzon meg a közgyűlés. Ezt az indítványt el is fogadták s megbízták az alispánt, hogy gondoskodik ez összeg fedezéséről.

Egy csomó községi számadás jóváhagyása után a hatvanhét pontból álló napirendet le is tárgyalták s a közgyűlés tizenkét óra-kor véget ért.

Mulatságok.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1901. január 14.

Szombaton este négy táncmulatság is volt. Egyike volt ez az este a legzajosabb farsangi estéknek. A jogásztáncestély, a Máv. altiszti kör bálja, a kath. legényegylet és a Zsolnay-gyári tűzoltók táncmulatsága volt az a négy mulatság, melyekről a következőkben számolunk be röviden.

(Jogász táncestély.)

Szombaton este zajlott le az idei farsang első nagy, elite táncestélye. Nagyszabású táncestélynek hirdették s fényes bál lett belőle. A fényes toillettek, a mikben a hölgyek megjelentek, szinte pazarlásról tanuskodnak. Pazar pompa ragyogott a Nemzeti Kaszinó fényesen kivilágított termeiben.

Bármily fényes volt is a táncestély, nem volt feles, hanem ellenkezőleg kedélyes, a milyen minden jogászmulatság szokott lenni. A hölgyek a belépésnél igen szép táncrendet kaptak.

Egy újságot is vittek be a joghallgatók a táncestélybe. A táncrendbe ugyanis egy új táncot vettek be, melynek neve: Tomtit. Könnyű kis tánc ez s elég bájos. A főérdeme az, hogy a legkevésbé sem fárasztó s a párok zavartalanul beszélgethetnek.

A táncestélyen városunk előkelőségei közül megjelentek: br. *Fejérváry Imre* dr. főispán, *Majorossy Imre* polgármester, *Vaszary Gyula*, *Rech György*, *Sávell Kálmán*, *Hardy Sándor*, *Pannos*, *Mihálffy Ernő* dr., *Angyal Pál* dr. stb.

Az est folyamán *Erreth János* társaságában megjelent a jogászok táncestélyém *Hock János*, országgyűlési képviselő *Róssa Miklós* titkárja kíséretében.

A nagyszabású jogásztáncestélyen a következő hölgyek jelentek meg:

Asszonyok: Br. *Fejérváry Imrené*, *Scholtz Gyulané*, *Bedőné*, *Mende Lajos drné*, *Kaltnecker Györgyné*, *Koharits Nep. Jánosné*, *Kosztorné*, *Sey Ernő drné*, *Schwarz Vilmos drné*, *Breining Péterné*, *Götz Gyulané*, *Fekete Mihályné*, *Bergmann Ignácné*, *Müller Róbertné*, *Benyovszkyné*, *Sey Ferencné*, *Gritzmanné*, *Müller János drné*, *Böhm Márkusné*, *Marschallné*, *Krausz Istvánné*, *Klimóné*, *Klickerné*, *Schaler Antalné*, *Zsiga Lászlóné*, *Kayserné*, *Kutassy Tódorné*, *Talliánné*, stb. stb.

Leányok: *Bedő Bannika*, *Koharits Mariska*, *Handwerk Etti* (Szabolcs), *Sey Vilma*, *Sey Nelli*, *Kayser Annika*, *Kopp Irma*, *Breining Olga*, *Szilassy Katinka*, *Kosztér nővérek*, *Benyovszky Böske* (Sz.-Lőrinc), *Kaltnecker Ilonka*, *Mende Ella*, *Mülher Marika*, *Vörös Ilonka*, *Szombathelyi Mariska*, *Schultz Mártha*, *Nicsovics Gizella* (Szigetvár), *Lechner Paula*, *Volf Sári*, *Mazaly Ételka*, *Fekete Irma*, *Reberics Irén*, *Bolgár Mici*, *Marschall nőv.*, *Kohut Irma*, *Herváth Irma* (Szegzárd), *Dvorszky Baula* (Pécsvárad), *Zelesny Etelka*, *Bergmanna Böske*, *Böhm János*, *Holics Lulu*, *Reinfeld Terka*, *Fischer Ella*, *Klimó Albin*, *Hicker Irén*, *Náray Mártha* (Pécsvárad), *Berger Helén* (Szegzárd), *Götz Vilma*, *Reischl Heda* (Keszthely), *Csató Riza* (Villány), *Krausz Stefike*, *Garamy Aranka* (Debrecen), *Schuller Irma* (Szigetvár), *Kutassy Luci*, *Gritzman. Etelka*, *Zsiga Gizi*, *Foltz Elvira*, *Opris Angéla*, *Lutsch Mariska*, *Fischer Mici*, *Schwarz Margit*, *Tallián nőv.* stb. stb.

Az első négyest a táncestélyen két-két kolonban vagy száz pár táncolta. A szupécárdás teljes egy óra hosszáig tartott. A harmadik négyes reggel hat órakor volt s ez ideig a tánc-termet igen kevesen hagyták el, jeléül annak, hogy mindenki igen jól érezte magát ott.

A lezajlott jogász táncestélyről elmondhatjuk, hogy úgy anyagilag, mint és főképen erkölcsileg, kitűnően sikerült s újabb bizonyítéka e táncestély annak, hogy a jogászság közéletünk kedvenc testülete.

(Máv. altisztkör bálja.)

A pécsi M. Á. V. altiszti Olvasókör a Vigadóban tartotta ugyancsak szombat este kitűnően sikerült farsangi táncestélyét, melyen sok előkelő közönség, köztük *Majorossy Imre* polgármester is részt vett. A fényes, sikos teremben szebbnél-szebb lányok, bájos asszonyok lejtették a táncot. Az ügyes rendezőség, élükön dr. *Jungmann Rezsővel*, kitűnően értett hozzá, hogy senki az aranyos hölgyek közül ne unatkozzék. Az est fényét kiemelte részvételével *Wolleszky Károlyné* urhölgy bál-anya, a kinek védnöksége alatt folyt a pompás mulatozás, míg a hajnal be nem köszöntött. Az első négyest hatvan pár, míg a másodikat a jókedvű publikum nagyobbrésze táncolta. A sok szép leány és bájos asszony névsorát a következőkben adjuk:

Asszonyok: *Wolleszky Károlyné* urhölgy, *Hoffmann Károlyné*, *Hamerli Józsefné*, *Kopiorné*, *Zapffné*, *Augusztiné*, *Wugrencsicsné*, *Örtlé*, *Rippergerné*, *Kosztér Nándorné*, *Fekete Vendelné*, *Schreier Istvánné*, *Lóhr Györgyné*, *Hebenstreit Jánosné*, *Putzer Ignácné*, *Ápay Jánosné*, *Hoff Jakabné*, *Plöderer Józsefné*, *Hauk Józsefné*, *Birisitsné*, *Hermesz Leoné*, *Magyar Józsefné*, *Kocsis Vilmosné*, *Csizmadia Györgyné*, *Péter Józsefné*, *Valter Ignácné*, *özv. Dobokayné*, *Nichter Józsefné*, *Stenger Józsefné*, *Hauk Antalné*, *Vörös Istvánné*, *Hábel Józsefné*, *Benkő Zoltánné*, *Schler Antalné*, *Cseki Ádámné*, *Griker Románné*.

Leányok: *Auguszt Gizella*, *Örtl Augusztá*, *Rosener Mária*, *Szende Micike* (Budapest), *Pécel Gizella*, *Premmer Nina*, *Jarányi Ilka*, *Plöderer Anna*, *Szaurok Anna*, *Branke Mádolna*, *Vágner Antónia*, *Branke Mátild*, *Válter Karolin*, *Kovács Mariska*, *Schler Annuska*.

Az estélyen felülfizettek: *Hetyey Samuel* m. püspök 30 korona, *Majorossy Imre*, *Zeic N.*, *Schiffer Miksa* 10—10 k., *Zsolnay Miklós* 20 k., *Kaffka Károly*, *Mandelbaum Sándor*, *Szoboszlay József*, *Bányai Mihály*, *Domján Mihály* 4—4 k., *Csengery István*, *Táy Zsigmond* 5—5 k., *Hanny Gábor*, *Fischer Pál*, *Szigeti Ede*, *Hamerly József* 3—3 k., *N. N.* 40 k., *Kött Jenő* 20 k., *Kullin Henrik* 8 k., *Kopic Imre* 6 k., *Radó Henrik*, *Vass Imre*, *Weisz Kálmán*.

A rendezőség ezuton köszönetét fejezi ki a szives adakozóknak.

(A Pécsi Kath. Legényegylet táncestélye.)

Szépen sikerült mulatságnak volt színe helye szombaton este a Pécsi Kath. Legény-

egylet helyisége. A feldisített táncterem este nyolc órakor már bingos volt; az összejött vidám fiatalok csakhamar táncra perdült s lankadatlan buzgalommal hódolt a táncnak Kórodiék zenéje mellett. A mulatságról el lehet mondani, hogy a hölgyek mulatsága volt, mert a sok táncossal szemben aránytalanul kevés volt a táncosnő; így tehát a hölgyek alaposan kitáncolták magukat s bizonyára kellemes emlékekkel távoztak a ballateremből. Az első négyest negyven pár táncolta.

Ott voltak a mulatságon *Szieberth* Nándor ügyvéd, *Hillebrand* Ferenc, *Csukás* Zoltán, *Romeisz* György, *Ganter* Ferenc, *Thurn* Emil, ifj. *Vogl* János, *Ruepprecht* testvérek és még számosan az iparos mesterek köréből. *Virágh* Ferenc egyleti alelnök, *Kiss* József bitoktató, *Ábrahám* István karkaplan és *Cselenkó* János bitoktató. A mulató közönség virradatkor kezdett oszladozni.

Felülfizettek: *Virágh* Ferenc alelnök, *Kiss* József 5—5 kor., *Körmendy* Károly 2 kor., *Csukás* Zoltán, *Ganter* Ferenc, 1—1 kor., *Benkő* N., ifj. *Vogl* János, *Fixler* I. 80—80 fillért. A nemesszívű adakozóknak szíves adományaikért ezután mond köszönetet a rendezőség.

A következő hölgykoszorúkat sikerült összeállítanunk: *Bauer* Juliska, *Benkő* Teruska, *Grünwald* nővérek, *Grünwald* Ferencné (Bar. Szt.-Lőrinc), *Hosztinszky* nővérek, *Jehn* Anna, *Kerner* Matild, *Kerekes* nővérek, *Kétyi* Irma, *Krautwigh* Mariska, *Kühnel* Vilma, *Krammer* Krisztina, *Lill* Sarolta, *Leiner* Juliska, *Magyar* Lucia, *Makay* Mariska, *Meisner* nővérek, *Musch* Erzsébet, *Muzonics* Anna, *Strasser* Angela, *Sárics* Anna, *Schmidt* nővérek, *Szentgyörgyi* Mariska, *Tóth* Etelka, *Vörös* Erzsike, *Varga* Mariska.

(A Zsolnay-gyári tűzoltók táncmulatsága.)

A Zsolnay-gyári tűzoltók a Scholz-sör-csarnok összes díszesen dekorált termeiben tartották szombaton este igen szépen sikerült farsangi táncmulatságukat. Az összes termék zsutolásig megteltek mulatni vágyó közönséggel, melynek java része a Zsolnay gyár munkásaiból állt. A szépen sikerült mulatságot még megjelenésükkel emelték: *Dr. Fejérváry* Imre főispán, *Majorossy* Imre polgármester, *Zsolnay* Miklós, *Szikorszky* Tádó és *Matyasovszky* Jakab gyárosok, *Reeh* György tanácsos, *Oberhammer* Antal gazdasági h. tanácsnok városi tűzoltóparancsnok, *dr. Sárkány* Armin r. kapitány és a városi, valamint a gyári tűzoltó testület tisztikara. A zenét a gyári tűzoltóság zenekara szolgáltatta, melynek tánca buzdító hangjainál járták a ropogást kivilágos kivirradtig.

A négyeseket hatvan pár táncolta.

A gyári tűzoltó testület részére felülfizettek: *Dr. báró Fejérváry* Imre 9, *Majorossy* Imre 5, *Zsolnay* Miklós 100, *Szikorszky* Tádó 10, *Mátyasovszky* Jakab 20, *Reeh* György 2, *Dr. Sárkány* Armin 1, *Grosz* Antal (Üszög) 20, *Dr. Zsolnay* 1, *Dollinger* András 2, *Ráth* Mátyás 4, *Scholz* Gyula 4, *Daempf* Imre 2, *Rupprecht* János 1, *Rupprecht* Nándor 2, *Rupprecht* István 1, *Jakab* Imre 3, *Pécsi* Önk. Tűzoltó Testület 10, *Romeisz* György 2, *Ganter* Ferenc 2, *Márx* Nándor 3, *Fogl* János 2, *Számmel* Ferenc 2, *Mandelbaum* Sándor 2, *Cankó* N. 4, *Zelms* Gyula, *Nikelszky* Géza, *Dárillek*, *Ábt* Mack, *Mayerszky*, *Rostás* Géza, *Horváth* Mihály, *Csukás* Zoltán 1—1 koronát, melyért ezután mond egyuttal köszönetet a Zsolnay gyári tűzoltó-testület igazgatósága.

(A Nőegylet theauzsonnája.)

A Pécsi Jótékony Nőegylet tegnap délután öt órakor tartotta meg első farsangi theauzsonnáját, mely — természetesen mondanunk sem kell — páratlan módon sikerült s az elsőrendű sikernek örvendő jogásztáncestély méltó folytatását képezte.

A bevétel meghaladta a háromszáz koronát.

A nőegylet theauzsonnáján megjelent

Hock János is nagy társaság kíséretében s a nőegylet hölgyei ismert szívélyességükkel fogadták. Természetesen, városunk előkelőségei majd kivétel nélkül megjelentek a theauzsonnán, mely rendkívül kedélyes volt.

A rövid műsor a következő számokból állott: *Ferency* László drné, *Tibor* Lóri énekelt ismert szép hangján kiváló precizitással egy részletet a *Traviatából*. Rengeteg tapsviharral honorálták meg énekét.

Utána *Hock* János, orsz. képviselő beszélt az ő bámulatos, lebelincselő modorában s ügyének egy csapásra megnyerte a pécsi hölgyeket.

A jogászbanda magyar darabokat adott elő, köztetszést aratva. A műsort *Tibor* Lóri és *Littke* Ernőné rendezésében egy remek kivitelű előkép fejezte be A *Karnevál* címmel. Az előképben résztvettek: *Tibor* Pancsi, *Littke* Ernőné, *Dávid* Ilonka, *Kaltnecker* Ilonka, *Szily* Terka, *Angyal* Ilka, *Littke* Zseni, *Szilassy* Károly, *Piacsek* Zoltán, *Piacsek* N. és *Szulj* Jenő.

A fényes műsor után aztán megkezdődött a tánc s eltartott a késő éji órákig.

H i r e k.

Pécs, 1901. jan. 14.

Naptrend 1901. január 15-én.

Naptár: kedd, jan. 15. — Róm. kath.: Pál. — Prot.: Mór. — Görög-kel. (jan. 2.) Szilveszter. Zsidó: Tebeth 24. — Nap két 7 óra 29 perckor; nyugszik 4 óra 19 perckor. — Hold két 2 óra 38 perckor éjjel; nyugszik 11 óra 57 perckor délelőtt. Időjelzés: a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: hideg idő és helyenkint csapadék várható. Színház: »Kikapós patikárius«, vigjáték.

— (**Hock János Pécsért**) A napokban nagy mozgalom indult meg városunkban egy művészeti egyesület létesítése ügyében. A művészetek lánglelkű apostolát, *Hock* Jánost, a Nemzeti Szalon alelnökét hívták meg a zászlóbontásra, hogy teremtő erejével ő alkossa meg nálunk ezt a kulturális egyletet. E célból érkezett városunkba szombaton este *Hock* János, orsz. képviselő, kit a vonaton *Erreth* János fogadott, ki illusztris vendége tiszteletére az Arany Hajóban vacsorát adott, melyen *Simonffy* János, *Erreth* Lajos dr., *Kindl* József, *Szautter* Guztáv, *Krausse* Ignác, *Pleininger* Ferenc, *Horváth* Antal és *Rózsa* Miklós, a Nemzeti Szalon titkára is jelen voltak.

A vacsora alatt *Erreth* János ékes szavakban üdvözölte *Hock* Jánost, aki most azért jött Pécsre, hogy egy rég hiányzott kulturegyesületet létesítsen.

Hock János örömet fejezi ki, hogy munkájában ily erők fogják támogatni, abban a munkában, mely a nemzet, a város boldogítására van irányítva ideális célja révén. Pécs város közönségére s vendégszerető házigazdájára: *Erreth* Jánosra üritette poharát.

A vacsora végeztével *Hock* János felment a Nemzeti Kaszinóba a jogász táncestélyre, hol a főispánnal érkezett.

Tegnap délelőtt *Hock* Jánost és *Rózsa* Miklóst a főispán, *br. Fejérváry* Imre dr. fogadta rendkívüli szívélyességgel.

Ugyancsak tegnap délelőtt tisztelegtek *Hetyey* Sámuel megyéspüspöknél is, a ki háromnegyed óra hosszat érkezett velük. A püspök rendkívül nagy érdeklődést tanúsított a létesítendő egyesület iránt s örömet nyilvánította, hogy ilyen kulturegyesület létesítéséhez támogatásával hozzájárulhat, mert — ugymond — a pécsi püspök sehol sem hiányzik, a hol a magyar kulturáért tenni kell. Ha a nyilvános szereplésben nem is fogják őt látni, de érezni fogják, hogy a pécsi püspök mindenkoron azok között fog előljárni, a kiknek dolgozniok, áldozniok kell a jó ügy sikere érdekében.

Hock János és *Rózsa* Miklós ebédre a püspök vendégei voltak, ki a cerce alatt a titkárral is rendkívül szívélyesen társalgott, érdeklődve a felállítandó kulturegyesület iránt.

A püspöki ebéd végeztével az egész társaság a Vigadóba ment, a hol *Hock* János megalakította a kulturegyesületet. Erről lapunk más helyén számolunk be bővebben.

Majd ennek végeztével lement egy nagyobb társaság kíséretében a nőegylet theauzsonnájára, a hol a nőegylet hölgyei igen szívesen fogadták. *Hock* János itt kiindulván azon országos mozgalomból, mely *Vörösmarty*-nak szobrot óhajt emelni, gyönyörű szavakban buzdította a nőegyletet, hogy minden erejükkel támogassák azon mozgalmat, mely ideális célokért küzd. Beszédét lelkesen megélték.

Vacsorára a Hajóba ment *Hock* János egy szűkebbkörű társaság kíséretében, melynek kijelentette, hogy két héten belül a rendezendő szépművészeti kiállítás ügyében okvetlenül vissza jön közénk.

Hock János az éjféle vonattal visszatért Pestre, hátra hagyva *Rózsa* Miklóst, a ki a polgármesterrel ma délelőtt a rendezendő szépművészeti kiállítás részére alkalmas helyet keresett.

— (**Püspöki ebéd.**) *Hetyey* Sámuel megyéspüspök tegnap délelben ötven teritékű ebédet adott, a melyen az udvari papságon kívül a következő meghívott vendégek jelentek meg: *Hock* János, *Rózsa* Miklós, *Majorossy* Imre, *Vaszary* Gyula, *Tróber* Aladár dr., *Cirer* Elek dr., *Bolgár* Kálmán, *Dragonescu* Döme, *Dischka* Győző, *Cirer* Elek dr., *Egry* József, *Egry* Béla dr., *Engel* Gyula, *Erreth* János, *Krásznay* Mihály, *Kammerer* Ferenc, *Patak* Lucidus, *Pleininger* Ferenc, *Scholz* Gyula, *Salamon* József, *Troll* Ferenc, *Szeredy* József dr., *Záray* Károly dr., *Tornay* Károly, *Nagy* Jenő, *Mutschenbacher* Viktor dr., *Gyikos* Péter, *Rökk* Gyula, *Graff* Károly, *Holics* Gyula, *Sávell* Kálmán, *Hardi* Sándor, *Porges* Miksa, *Simon* József dr., *Hinka* László, *Simonffy* János, *Opris* Péter, *Vörös* Hádor, *Duka* Achill, *Eibach* Emil, *Butykay* ezredes, *Komposzt* N. ezredes, *Sorsich* őrnagy, *Hannuy* Ferenc dr., *Anderlix* százados, *Repich* Vince, *Vörös* István huszárhadnagy, *Kovácsfi* Kálmán sib. sib.

— (**Ugron Gábor Pécsért.**) Mint értesülünk, *Ugron* Gábor ma este a budapesti gyorsvonattal magánügyben Pécsre érkezik s az Arany Hajó vendéglőbe fog szállani.

— (**Kis halott.**) *Fischer* Aranka, *Fischer* Ferenc és neje *Varju* Zsófia leánykája, fiatal életének negyedik évében meghalt. A kis halott temetése ma délután 3 órakor volt a *Gründler*-utca 25 ik számú házból a budaikülvárosi temetőbe.

— (**A főispán Budapesten.**) *Fejérváry* Imre dr. főispán a tegnap délutáni gyorsvonattal Budapestre utazott atyja, a gyengélkedő honvédelmi miniszter látogatására. A főispán előreláthatólag hosszabb ideig fog Budapesten maradni.

— (**A siklői társaskör megnyitása.**) A siklői „társaskör“ — mely még újév napján átköltözött az impozánsul berendezett »Pelikán« szálloda körhelyiségébe — szombaton este a szálloda fényesen kivilágított tánc- és éttermében tartotta meg megnyitását. A kilencven teritékű asztalnál a legélénkebb hangulat uralkodott. Az első tósztot *dr. Kregchy* Ottó elnök mondta s lendületes beszédében a jelenlevő hölgyeket, azután pedig az alapító tagokat, élükön *dr. Troll* Ferenc volt elnököt köszöntötte fel. Ezután *dr. Troll* Ferenc élénk színelcsetelt beszédében örömet fejezi ki az iránt, hogy tevékeny kezekben látja letéve a társaskör jövőjét s reméli, hogy a virágzásnak indult kör ily uton haladva a kitzított célt eléri. Vacsora után pedig *Kórodi* Nándor jól szervezett zenekara kivilágos kivirradtig húzta fiatalok s öregeknek a jó talp alá valóit.

— (**Halálozások.**) *Komlói* Elek, nyugalmazott gazdasági szaktanár, életének negyvenedik évében, szombaton este meghalt. Temetése ma délután 3 órakor volt az indóház-utca 42-ik számú házból a budaikülvárosi te-

metőben. Lelkiüdvéért az engesztelőmisét kedden 10 órakor tartják a ferencrendiek templomában. — *Zaruba* József, magánzó, életének 73-ik évében tegnap reggel Kőkényben meghalt. Temetése ma délután 3 órakor volt a kőkényi temetőben. Lelkiüdvéért az engesztelőmisét csütörtökön tartják a keszűi plébaniatemplomban. — *Anhalt* Károly, postás táviratfőtiszt, ma d. e. 1/2 10 órakor élte 57-ik évében hosszas és kínos szenvedés után meghalt. Temetése f. hó 16-án, szerdán d. u. 3 órakor fog az Anna-utcai 11. sz. gyászházból végbemenni a budaikülvárosi temetőben; a gyászmise lelküdvéért csütörtökön d. e. 8 órakor fog megtartatni a belvárosi plébánia templomban. Az elhunytat özvegye, nagynénje és nagyszámu rokonság gyászolja. — *Sikora* Gyuláné szül. Szládek Valika tegnap délután hosszas szenvedés után 21-ik életévében meghalt. Temetése holnap délután fél három órakor lesz Pécs-Bányatelepen. A fiatal asszonyt férje Sikora Gyula bányamérnök, anyja, három testvére és nagyszámu rokonok siratják.

— **(Illuminált szerelmes.)** Tegnap este az Incédy Dönes utca 4. szám alatt egy tíz óra tájban véres dráma készülődött, a mely azonban csütörtököt mondott szerencsésen. *Engler* Kálmán végrehajtónak ugyanis van egy szakácsnéja, *Mittich* Teréz, a ki természetesen nem azért szakácsné, hogy még szeretője se legyen. *Pareit* István, bányamunkás az, a ki szívének vonzalmát megnyerte s élvezte a szakácsné kegyeit, járván hozzá éjjeli vizittekre *Tallánéknál* szolgált s a hí lovag ott is gyakran felkereste a szakácsnét. Egy alkalommal kivett *Pareit* tíz forintot ily látogatás közben a szakácsné szekrényéből, a mit később a bányász be is ismert, megigérvén, hogy vissza fogja adni. Az ígért azonban szép szó maradt. Tegnap aztán *Mittich* Teréz és *Pareit* István találkoztak a lövészkerthben s együtt mulattak. A szakácsné kérte a tíz forintot vissza. Ezen összeveszték s *Pareit* István kést rántott elő. A szakácsnéban is felébredt az alvó oroszlan s kivette szeretője kezéből a kést s elvitte haza. *Pareit* utána ment s a szakácsné a tolatkodó szerelmezt csak azon ígérettel tudta magáról lerázni, hogy majd félkilenckor beereszti magához. Ez az ígért a dühöngő szerelmezt lecsitította s miután visszakapta kését, csendesen odább állt. Minden csendes volt s tíz órakor *Pareit* bebocsájtást kért, miután a vasrácon keresztül az udvarba mászott. A szakácsné nem akarta bebocsájtani. Ekkor *Pareit* előrántá ismét kését s toporzékolni kezdett szüntelen kiabálván a benn levő szakácsnénak, hogy »megöllek». *Engler* Kálmán hallotta a nagy zajt, revolvert fogott a kezébe s sikerült a részeg tolatkodót megijesztenie, mert az keresztül vetve magát a vasrácon, tovább állt. A nyomban értesített rendőrség aztán félóra alatt kézrekerítette a dühöngő *Don* Juánt s bevitte a rendőrségre, a hol legalább kialudta végzetessé válható mamorát.

— **(Alapítvány.)** Dr. *Rüll* János, a mohácsi László-kórház igazgató főorvosa *Keserics* Ferenc esperes-plébánoshoz intézett megleghangú levél kíséretében, annak öröme, hogy szeretett neje súlyos bajából teljesen felépült, egy Mohácson építendő r. k. templom javára 200 koronát tett le alapítványképpen úgy, hogy az összeg rendeltetésére fordítása idejéig gyümölcsözőleg elhelyeztessék. A szép tett saját magát dicséri.

Művészet, irodalom.

Othello.

Molnár László bucsufellépte.

Pécs, 1901. január 14.

Szombaton este bucsuzott el *Molnár* László, a kitűnő Shakespeare alakító, a pécsi közönségtől, mely nem volt a színházban, hanem megoszlott a négy táncmulatságon,

melyeket szombaton este rendeztek. Játshatnak volna szombaton bármely kedves darabot, közönség még sem lett volna, mert ott volt a négy táncmulatság.

A gyér közönség azonban, mely a nézőtérén volt, valóban művészi előadásban gyönyörködhetett. Lelkesedett is az előadáson az a kis publikum s tapsolt annyit, de annyit, hogy talán sok is volt. A tapsok természetesen *Molnár* Lászlónak szóltak, a kinek színreleptekor a zsinórpaddalról gyönyörű babérkoszorút bocsájtottak le.

Molnár László ismételtén megmutatta, hogy megállapodott, higgadt színész. a ki a szellemébe tud hatni a szövegnek, a ki a sorok közt is tud olvasni, a ki a szép szavaknak megadja a kellő magyarázatát s cselekedeteivel megokolja a szavakats a szavakkal indokolja a cselekedeteket.

Fel fogása eredeti. Alakját fokozatosan építi fel s nem sablonnal lép a néző közönség elő. Bemutatja az embert, mikor a féltékenység gyötri, a féltékeny férjet minden gyarlóságával. Nem felisten, nem démon az ő Ohelloja, ember az, vérből, húsból való, minőnek talán lennie kell, a minőnek talán maga Shakespeare is gondolta.

Sokat tanulmányozta ő — úgy látszik — Shakespeare hőseit s megérté azok jellemrajzát.

Két Shakespeare darabban láttuk s mind a kettőben más volt, nem úgy, mint mások annyian, mindig egyformák.

Ő éles szemmel meglátja a főhős szellemében a nagyot, a nemeset ép úgy, mint a kicsinyest s a gyarlóságot s azt érthetően meg is tudja nézőnek magyarázni.

Ezért lelkesült játékán ez a kevés kis közönség annyira, mely szombaton este ott volt a színházban.

Molnár mellett *Kende* Paula is igen jól játszott *Desdemona* volt s megmutatta, hogy nemcsak képzettsége van, hanem tehetsége is, melyeket a szombatesti előadáson ismét ügyesen egyesített.

Az összjáték is teljesen kielégítő volt s a sikerben *Molnár* Lászlóval, ki környezetére tagadhatatlanul nagy hatást gyakorolt, minden egyes szereplő osztozkodott.

○ Az asszony verve jó. Lukácsi e népszöveg rejteneles nehezen indul meg s az első fele rendkívül hosszadalmas, unalmas. Apró epizódokból van összeszöve s kissé erőltetett. A vége meg csak oda van csapva kis megokolással. A közepe a darabnak élénk, jóízű. Van benne egy-két jó magyar nótá is. Főszerepe *Gergely* Gizinek volt, a ki minden igyekezetét latba vette, hogy megteremtse *Zsófi* alakját s sikerült is neki, de csak ily nagy törekvéssel. Tegnap különösen szépen énekelt. Általában ha valami dallamot gyengébben s érzéssel énekel, hangja sókkal simább s szebb. Sok tapsot kapott. Kitűnő kabinet alakítást produkált *Németh* János, a kinek még a jelenlevő *Boross* is rendkívül nagyokat nevetett. Hát még a publikum. Jó volt nagyon *Nagy* Dezső is. Szépen játszott *Szacsavay*, *Jeszzenszky*né, *Nagy* Vilma, *Komlóssy* Ilonka, *Delli*, *Kozma*, *Vágó*. *Nádassy* kupléjával ért el nagy hatást. (C.)

Pécs szab. kir. város

meteorologiai állomása jegyzetel.

1901. január 14. délután 2 órakor

Barometer (redukált) = 778.3 mm. (súlyedő.)

Hőmérsék = - 1.1 °C.

> maximuma: - 2.0 °C } tegnapi.

> minimuma: - 6.4 °C.

Páranymás: 3.6 mm.

Relatív nedvesség: 84. %.

Felhőzet: 0. —

Szélirány s erő: NE. 1. —

Csapadék 24 órai: nyomok *.

Hó 9 Cm.

Egyelőre változás nem várható.

Dr. Ojtr.

Folyószám 105. Idénybérlet 105. Páratlan bérlet.

Nemzeti színház.

Ma, kedden, január 15-én:

A kikapós patikárius.

Vígjáték 4 felvonásban.

Személyek:

Fouragéol	Vágó Béla
Ferdinánd	Delli Lajos
Bartinet	Boross Endre
Carjel	Füredi G.
Leonide	Kende Paula
Amandine	Jeszzenszkyne

Holnap, szerdán, január 16-án:

Lili.

TÁVIRATOK.

— **Udvari ebéd.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Tegnap este a bécsi burgban udvari ebéd volt, melyen a Bécsben levő összes főhercegek résztvettek.

— **Kohl Medárd hazatérése.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Kohl Medárd püspök 45 napi tavollét után ma Rómából visszaérkezett Budapestre és átvette a primási hivatal vezetését.

— **Fizetésemelés Pozsonyban.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Pozsony város tisztviselői között nagy lelkesedést keltett a belügyminiszternek ma leérkezett határozata, melylyel jóváhagyta a városi tisztviselők fizetésrendezésére vonatkozó közgyűlési határozatot. Most a városi tisztviselők fizetése magasabb, mint az államiaké.

— **A kasszarabló főhadnagy.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A székesfehérvári kasszarabló főhadnagyot, aki önként jelentkezvén Budapestre szállítottott, ma kihallgatták. *Dióssy* artatlanságát hangoztatta. Két közkatonát, kik neki a bűnös cselekedetnél tultuk nélkül segítségére voltak, Budapestre hozzák szembesítés végett. Most már teljesen biztosra veszik, hogy a főhadnagy pénzszerzés végett rabolta el a kasszát. Anyagi zavarai voltak s Amerikába készült szökni, remélve, hogy a rablás gyanuja másokra irányul s ideje marad a szökésre.

— **Öngyilkos úrnő.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Hernády* Gyuláné, tekintélyes uri család tagja, Kassán gyufaoldattal megmérgezte magát, minek folytán meg is halt. Tettének oka ismeretlen.

— **A délafrikai háború.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A boerok a Kaalfonteinba vezető vasutat levegőbe röpítették. Fokváros közelében mindenütt boerok mutatkoznak.

— **Pánik a színházban.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A chicagói zsidó színházban tegnap előadás közben alaptalan tűztilarma folytán nagy pánik keletkezett. Mintegy 800-an a kijárat felé tolongtak, miközben három asszony, három leány és egy fiu meghalt. huszonkettő pedig életveszélyesen megsérültek.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
 kiadó.

Egy Szeifert-féle forgatható billiárd

jutányos áron eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Jégverem

bérbe azonnal kiadó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

HIRDETMÉNY.

Alulírott tudomására adom az érdeklődőknek, miként vb. Zsivánovits Károly csódtömegehez tartozó, a pécsi 2083. sz. betétben felvett I. 3457. és 3458. h. sz. sz. a. tekvőségekre (teljesen

kész- és termő szőlő

az alsó Makár-dűlőben, a hadapródiskola közelében) a pécsi kir. törvényszék tkvi osztálya $\frac{10.525}{900}$ sz. a árverést rendelt el s ennek a kir. törvényszék árverési szobájában leendő megtartására határnapul f. évi január hó 18-ik napjának d. e. 10 óráját tűzte ki.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálók.

Dr. Szekrényessy Ferenc, ügyvéd
mint vagyombukott Zsivánovits Károly csódtömegeinek gondnoka.

HIRDETÉSEK

..... jutányos áron a
kiadóhivatalban
..... vétetnek föl.

PSERHOFER J.

vértisztító labdaccai

Évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon s kevés azon család, a hol ez a páratlan házigyógyszer hiányzik.

E labdacsokat az orvosok különösen oly bajoknál ajánlják, amelyek nehéz emésztésnek s dugulásnak következményei, mint pld. zavar az epekeringésben, májfájdalmak, szélbántalmak, kólika, aranyér stb. stb.

Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vérszegénység eseteiben s ebből származó bajoknál, mint ideges fejfájás, sápkór stb. E vértisztító labdacsook nagy előnye, hogy szeliden hatnak, fájdalmat nem okoznak s így a gyöngébb szervezettel bíró egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

1 doboz, mely 15 labdacsból áll 21 kr. — 1 tekercs, mely 6 doboz 1 frt 05 kr. A pénz előzetes küldése után bérmentve: 1 tekercs 1 frt 25 kr. — 2 tekercs 2 frt 30 kr. 3 tekercs 3 frt 35 kr. — 10 tekercs 9 frt 20 kr.

Használati utasítás mellékelve.

Egyedüli készítő és szétküldési főraktár:

PSERHOFER J. gyógyszertára

Bécs, I. Singerstrasse 15.

Elterjedtségüknek fogva a labdacsook a legkülönbözőbb alakokban és nevek alatt utánostatnak tehát mindenki csak PSERHOFER-féle vértisztító labdacsokat kérjen s csak azok valódiak, a melyek dobozaiknak fedelén piros színben „PSERHOFER“ kézírása látható

**A szemüveg, vagy orrszorító viselőkre
nézve nagyon fontos!**

Folyó évi december 1-től leszállított árak mellett.

1 szemüveg vagy orrszorító 1 frt,
1 „ „ „ Hegyi jeges-üveggel 3 „

Schönwald Imrénél

Pécsett, Király-utca Hattyu-épület.

Mindennemű javítások a leggyorsabban és olcsó áron eszközöltetnek.

Pécs város és vidéke gazdaasszonyainak

a kellő helyen való takarékosága valódi művészet, állítja

KÖSZL JÁNOSNÉ kereskedő-cég

PÉCSETT, (Irgalmasok utcája 24. sz.) a „fehér kakas“-hoz.

Ezen cég ajánl **igen olcsón**, míg a készlet tart:

1 kg. kávé nyersen 1 frt 12 krétt
1 „ „ „ Ma-
nilla minőség, Cuba
és Ceylon csak — 1 „ 36 „
1 kg. gyöngykávé — 1 „ 50 „
1 „ Cubakávé finom 1 „ 60 „
1 „ „ „ legfin. 1 „ 80 „
1 „ Mocca „ arabiai 1 „ 80 „
1 „ Arany Java kávé 1 „ 80 „
1 „ legf. pörkölt „ 1 „ 50 „

Pécs város és környékének
közönsége hogy tudja meg,
hogy mily olcsó és jó
kávét árul Köszl, ha nem
hirdeti?

A szesz és pálinka árának nagy adója dacára, míg
a készlet tart, minden versenyen felül, ed-
dig még nem létező árakon ajánl:
1 liter jó rumot — — — — 50 krétt.
1 „ finom és igen erős, zamatos
rumot theához — — — — 90 „
1 palack Tipp-Topp nevű rumot, mely min-
den versenyen felül áll, 0,35 literes
50 kr., 0,7 literes 1 frt. — Egyedüli el-
árusítás a „fehér kakas“-nál.

1 liter legfinomabb Jamalkel rum — 2 frt.
Cognac — 0,35 liter 55 kr., 0,7 liter 1 frt.
Thea, finom, 10 deka csak — — 40 kr.
Legfinomabb orosz karaván thea
10 deka — — — — 80 kr.
Cukor, leipnik—lundenburgi, — 1 kg. 44 kr.
„ „ „ kocka 1 „ 46 kr.
Porcukor, saját őrlés 1 kg. — — 48 kr.
Liszt 00, kilója csak — — — 14 kr.

1 kg. padló-lakk, 2 óra alatt tökéletesen szárad, nincs szaga, a legjobb s legszebb áru csak 80 kr.

Továbbá mindenféle fűszer-áru a legjobb minőségben és a legolcsóbb áron szereshető itt be.

Szíves pártfogást kér,

teljes tisztelettel

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan elküldetnek.

Köszl Jánosné.